

PANORAMA TRAVEL

Borneo - fra havet til bjergets fod

Denne Borneo-rejse sætter fuld fokus på Borneos unikke natur, som ingen anden!

Vi kan på denne tur ikke love, at du kommer til at sove længe eller altid bor på luksushoteller, men vi kan love, at vi vil gøre alt for at være på de rigtige steder på de rigtige tidspunkter for at højne chancerne for at se så meget som muligt af Borneos fantastiske rige natur og dyreliv - både stort og småt!

Du kommer til tropiske øer omgivet af turkisblåt vand med kulørte fisk og på udkig efter havskildpadder i nattens mørke. Du vil opleve natur langs kysterne og være på evig udkig efter primater, kattedyr og elefanter i lavlandsskov, flodskov og mangrove. Du vil opleve hvordan der ved en kalkstenshule sker et skift mellem flagermus og mursejlere i skumringen. Og ved foden af Sabahs højeste bjerg, Mt. Kinabalu, er der mulighed for at se verdens største blomst, Rafflesia, i fuldt flor. Vi tager også på en tidlig morgentur på udkig efter nogle af de endemiske fugle, som lever her.

Din danske rejseleder er Lene Topp. Lene er uddannet Kulturgeograf og har haft fokus på samspillet mellem natur og mennesker. Hun boede i næsten et årti i den malaysiske delstat Sabah på Borneo, hvorfra hun for WWF lavede naturbevarelsesarbejde i den sydøstasiatiske region.

Velkommen på en **HELT UNIK** naturrejse til Borneo!

PANORAMA TRAVEL

- Oplev den fantastiske natur på Borneo
- Bliv betaget af de smukke koralrev i Tun Sakaran Marine Park
- Nyd en flodsafari på Kinabatangan-floden med dværgelefanter
- Tag på opdagelse i magiske Danum Valley
- Få et unikt indblik i Borneos spændende økosystemer
- Oplev havskildpadder på Selingan Island (Turtle Island)
- Nyd udsigten over Sabahs smukkeste bjerg, Mt. Kinabalu
- Rejs med ekspert-rejseleder, der har boet på Borneo i knapt 10 år

Oversigt

1. dag: Afrejse fra København til Tawau
2. dag: Ankomst videre til Semporna
3. dag: Tun Sakaran Marina Park – Sempornaøerne
4. dag: Videre mod Danum Valley
5. dag: Danum Valley
6. dag: Kinabatangan-floden og Gomantong-grotten
7. dag: Flodsafari og skovens dyr
8. dag: Meanderbuer og aftensejlads
9. dag: Videre mod Sepilok
10. dag: Selingan – snorkling og skildpadder
11. dag: Videre mod Dermakot Forest reserve
12. dag: Tidlig morgensafari, afslapning og nat-tur
13. dag: Verdens største blomst og betagende udsigter
14. dag: Kinabalu Park, endemiske fugle og afskedsmiddag
15. dag: Hjemrejse til Danmark
16. dag: Hjemkomst

PANORAMA TRAVEL

Dag 1: Afrejse fra København

Afgang fra København via Singapore og Kuala Lumpur til Tawau.

Måltider inkluderet: på flyene

Dag 2: Ankomst og videre til Semporna

Når vi ankommer til Tawau sidst på eftermiddagen, møder vi vores lokale guide og vores buschauffør, og sammen kører vi til vores hotel ved Semporna.

Semporna ligger på østkysten i den sydligste del af Sabah og er hovedstad i distriktet af samme navn. Det er herfra, at mange dykkere kommer for at tage på eventyr ved øerne i Suluhavet. Vi tjekker ind på vores hotel, hvorefter vi mødes til fælles middag og info om de kommende dage.

Måltider inkluderet: på flyene, og aftensmad på hotel

Overnatning: [Chan Living Inn](#) (eller lignende)

PANORAMA TRAVEL

Dag 3: Tun Sakaran Marine Park - Sempornaøerne

Efter morgenmaden starter dagens spændende program. Vi medbringer en frokostpakke, som vi senere på dagen kan spise på en af de smukke øer. Dagen byder også på mulighed for at snorkle i det dejlige, varme tropiske hav. Vi skal nemlig på øhop i den beskyttede Tun Sakaran Marine Park - populært blot kaldet 'Semporna Islands'.

Tun Sakaran Marine Park - er en marinepark på Sabahs østkyst. Efter at have været undervejs i mange år blev området endelig lagt ud til beskyttelse i 2004. Parken dækker over et område på 340 km² og består af 8 øer og deres omgivende hav og koralrev. Det er et rigt område både på land og på revet, og tilstedeværelsen af de oprindelige brugere, de såkaldte sø-sigøjnere, giver en ekstra dimension til et besøg i parken.

Vi besøger Bohey Dulang, den andenstørste ø i parken. Det er en vulkansk ø med en grøn krans af toppe, som er resterne af et gammelt krater. Øen er rig på både flora og fauna, og er kendt som et rigtig godt sted at se fugle. Går man 30-45 minutter op til

PANORAMA TRAVEL

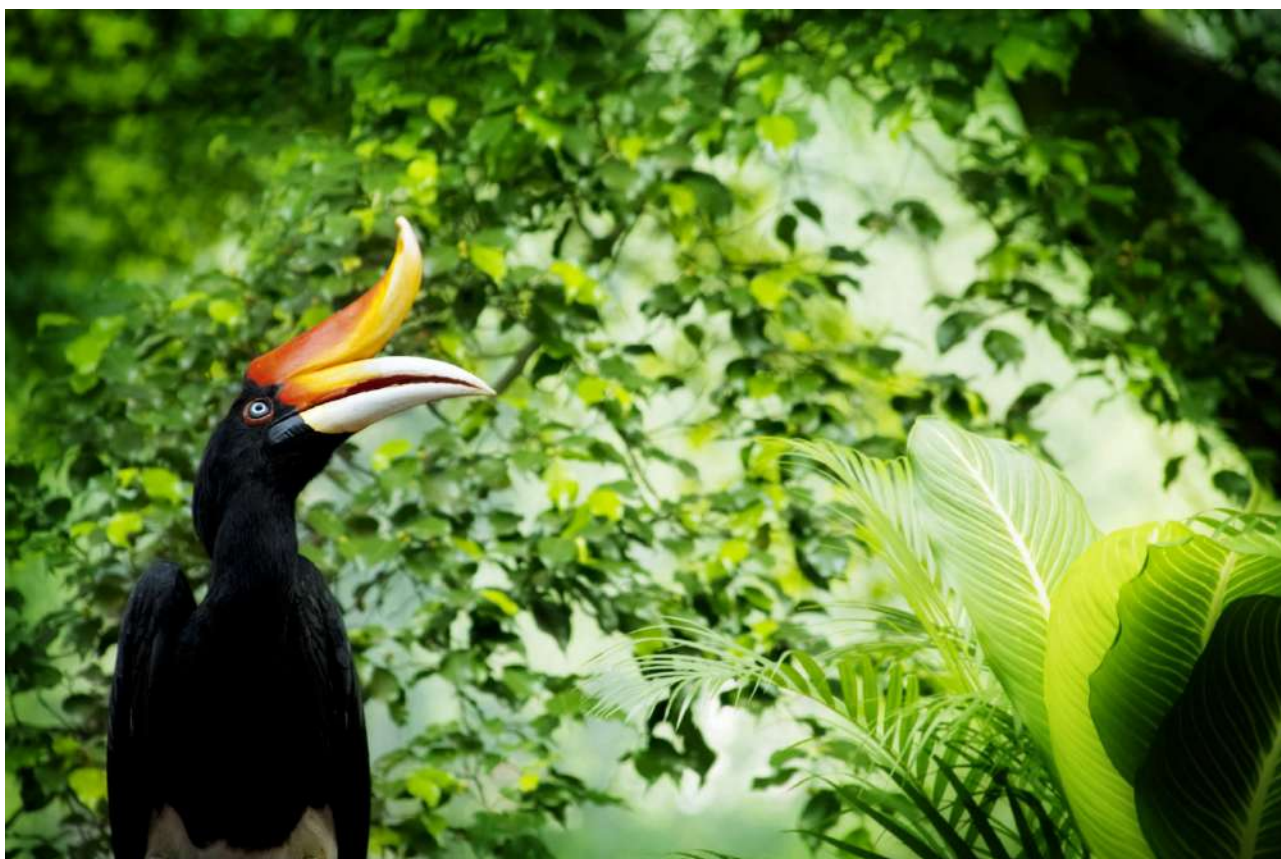
toppen af øen, så har man fra de 353 meter over havet en fantastisk panorama-udsigt ud over øen og øriget med lysende turkisblåt vand og hvide sandstrande.

Øen Mantabuan Island er den mindste i parken. På og ved denne ø lever nogle af områdets beboere, de såkaldte Havsigøjnere (Bajau Laut), som ofte bor i enten deres husbåde eller i huse bygget på stolper over revet. Det er en simpel tilværelse at være sø-sigøjner, men det er også en livsstil, som mange af dem ikke vil give afkald på. På øen Tetagan finder vi også en stor gruppe af disse havlevende mennesker.

Efter en begivenhedsrig dag vender vi tilbage til hotellet i Semporna og spiser middag sammen.

Måltider inkluderet: Helpension

Overnatning: [Chan Living Inn](#) (eller lignende)

Dag 4: Videre mod Danum Valley

Efter en tidlig morgenmad forlader vi Semporna og begiver os ud på en køretur på 160 km til byen Lahad Datu. Her sker indregistreringen til vores besøg i Danum Valley, hvor vi skal bo ved en feltstation. Køreturen ind til feltstationen tager omkring 2 1/2 time, men der er gode muligheder for at se vilde dyr på vejen - f.eks. elefanter - så hold godt udkig.

PANORAMA TRAVEL

Værelserne er simple, men der er hvad man skal bruge, og vi er midt ude i den fantastiske skov. Man skal være opmærksom på, at elektriciteten her kun kører fra 7 morgen til 11 aften. Så opladning kan altså ikke ske om natten.

Vi spiser frokost på stationen, og får en kort introduktion til stedet. Om eftermiddagen tager vi på en vandretur i området med en guide på udkig efter vilde dyr. Vi kan blandt andet være heldige at se orangutang, forskellige andre primater, hjorte, vildsvin og næsehornsflugle - samt et væld af spændende insekter, padder og slanger.

Efter aftensmaden kører vi ud i natten for på ladet af biler at lede efter nogle af skovens nataktive dyr. Og efter det er vi med garanti klar til en nat omgivet af fårekylingers sang.

Måltider inkluderet: Helpension

Overnatning: Danum Valley Field Centre - Resthouse (eller lignende)

Dag 5: Magiske Danum Valley

Også i dag skal vi tidligt op, for dagens oplevelser starter allerede kl. 5. Vi kører 20 minutter ud til Atur Hill, hvor vi fra GAW tårnet (Global Atmosphere Watch Tower) skal opleve solopgangen over skovens dis. Trækronerne stikker ud af skyerne, og lyset bryder frem. Det er et magisk syn, som er svært at sætte ord på. Vi bruger omkring en

PANORAMA TRAVEL

times tid ved tårnet og vender så tilbage til feltstationen for at spise morgenmad. Efter morgenmaden tager vi på endnu en vandretur i skoven, eventuelt med en medbragt frokostpakke.

Efter et hvil midt på dagen tager vi om eftermiddagen på en vandretur kaldet 'Coffin Trail'. Gåturen fører os til en gammel gravplads i skoven med kister lavet af jerntræ, og de er derfor velbevarede. Undervejs holder vi udkig efter områdets dyr.

Efter den fælles aftensmad er der igen i dag mulighed for at kigge efter nataktive dyr på en vandretur i området omkring feltstationen. Derefter kan vi få en god nats søvn efter en lang dag.

Måltider inkluderet: Helpension

Overnatning: Danum Valley Field Centre - Resthouse (eller lignende)

Dag 6: Kinabatangan-floden og flagermus ved Gomantong-grotten

Efter morgenmaden har vi en sidste vandretur, inden vi forlader Danum Valley sidst på formiddagen. Vi kører tilbage til Lahad Datu og fortsætter mod vores næste mål, der er Sukau ved Kinabatangan-floden. Vi stopper undervejs for at spise frokost. Det er vigtigt, at vi er fremme ved Gomantong-hulen, der ligger på vejen ind mod Sukau, lige omkring skumringstid.

PANORAMA TRAVEL

Her skal vi nemlig opleve det, som kaldes 'Bat Exodus'. Det er dét øjeblik, hvor de flagermus, der lever i den store kalkstenshule, flyver ud i natten - og de mursejlere, der har været ude for at finde føde i løbet af dagen, vender hjem til hulen. Det er et fantastisk skue, som kan minde om sort sol. Højt på himlen venter de såkaldte Bat Hawks, der - som navnet antyder - holder meget af at fange og spise flagermus.

Efter dette gys fortsætter vi det sidste stykke ud ad vejen til vores lodge ved Kinabatangan-floden og nyder en fælles middag sammen.

Måltider inkluderet: Helpension

Overnatning: Sukau Greenview Bed & Breakfast (eller lignende)

Dag 7: Sejltur på Kinabatangan-floden med pygmælefanter

Før morgenmaden sejler vi ud på en afslappet flodsafari og ser naturen vågne langs floden - næsehornsfulde, makak-aber, næseaber og måske en orangutang. Vi vender tilbage til vores lodge og spiser morgenmad og slapper lidt af.

Om eftermiddagen tager vi atter på flodtur for at kigge efter vilde dyr. Måske er vi så heldige, at Borneos pygmælefanter er på vandring i området.

Efter aftensmaden er der mulighed for en guidet gåtur for at lede efter nataktive dyr.

Måltider inkluderet: Helpension

Overnatning: Sukau Greenview Bed & Breakfast (eller lignende)

PANORAMA TRAVEL

Dag 8: Meanderbuer og aftensejlds

Også i dag starter dagen med en tur på floden, og denne morgen sejler vi ind i en såkaldt ox-bow lake – en meander på floden, der er ved at blive afskåret af beplantning, og oppefra ligner den hornene på en okse. Denne sø har fået navnet Danau Pitas, og et besøg her giver os mulighed for at se på lidt andre former for flora og fauna, og en morgen her er virkelig fredfyldt.

Efter morgenmad er der tid til afslapning. På dagens program er der frokost og endnu en flodtur om eftermiddagen, inden vi mødes til den sidste middag her på dette skønne sted. Og som kronen på værket, så er der mulighed for at deltage i en aftensejlds på floden. Det kunne være her, at vi kom til at nyde synet af ildfluerne, der lyser op i natten og får de tropiske træer til at ligne juletræer.

Måltider inkluderet: Helpension

Overnatning: Sukau Greenview Bed & Breakfast (eller lignende)

Dag 9: Videre mod Sepilok og næseaber

Efter morgenmad siger vi farvel til vores resort og sejler ned ad floden mod Sandakan. Vi ser hvordan vegetationen langs floden forandrer sig fra flodskov til mangrove og nipapalmer ved flodmundingen. I Sandakan nyder vi en frokost, inden vi fortsætter mod Sepilok og vores lodge.

Vi tjekker ind og kører så til Labuk Bay, hvor vi virkelig har mulighed for at komme i nærkontakt med næseaber. Når vi vender tilbage til Sepilok, er der mulighed for at melde sig til et 2 timer langt trek i regnskoven fra kl. 18 til 20. Det er et område, hvor der er god mulighed for at se flyvende egern i skumringen, og her ses også ofte tarsier (spøgelsesaber) og slow lori (primat).

Måltider inkluderet: Morgenmad og frokost

Overnatning: Nature Lodge Sepilok_(eller lignende)

PANORAMA TRAVEL

Dag 10: Selingan - snorkling og skildpadder

Vi tjekker ud og kører til havnen i Sandakan, hvorfra vi skal sejle ud til Selingan Turtle Island. Sejlturen tager 45 minutter til 1 time. På øen får vi nøglerne til vores hytter og nyder en frokost i restauranten. Og så er der ellers tid til afslapning på denne tropeø.

Der er mulighed for at snorkle og svømme eller bare slappe af på stranden. Men fra kl. 18 er stranden lukket for de besøgende. Det er nu, at øens rangers begynder deres runder på strandene for at holde øje med havskildpadder, der kommer her for at lægge æg i sandet.

Vi fortsætter til restauranten, hvor vi spiser aftensmad - og afventer så, at rangerne kommer med et signal om, at der er en havskildpadde, som er ved at lægge æg - eller vi overværer udsætning af nogle af de små skildpadder, der er udklækket på stedets udklækningssted.

Det er altid en unik oplevelse at se havskildpadder - både store og små.

Måltider inkluderet: Helpension

Overnatning: Hytter på Selingan

PANORAMA TRAVEL

Dag 11: Videre mod Dermakot Forest

Efter tidlig morgenmad forlader vi atter Selingan Island og havskildpadderne og sejler tilbage til Sandakan. Herfra har vi en længere køretur på omkring 4 timer foran os. Vi kører mod vest og stopper i Telupid for at indtage vores frokost, inden vi drejer ind ad vejen mod Dermakot Forest Reserve. Herfra er vejen offroad.

Vel fremme kan vi slappe lidt af, inden vi sidst på eftermiddagen kører ud på safaritur. Turen strækker sig ind over solnedgang og ind i mørket. Dermakot er kendt for mange observationer af forskellige kattedyr, så det er bare med at holde udkig efter lysende øjne i mørket. Herefter er der aftensmad - og så tidligt til køjs.

Måltider inkluderet: Helpension

Overnatning: Hytter ved base camp i Dermakot

Dag 12: Tidlig morgensafari, afslapning og natsafari

Vi starter meget tidligt denne dag! Klokkerne tre om morgenen serveres der kaffe i restauranten, inden vi drager ud på safari. Vi skal opleve livet og lydene i skoven mod slutningen af natten og frem til den spæde morgen, hvorefter vi vender tilbage til morgenmad i vores base camp. Herefter er der tid til afslapning frem til frokost - og igen indtil vi igen kører ud på en sen eftermiddagstur.

PANORAMA TRAVEL

Kl. 19 er der middag, og derefter en natsafari på udkig efter nataktive dyr. Vi vender tilbage til lodgen omkring kl. 23 og kan trætte lægge os i vores senge.

Måltider inkluderet: Helpension

Overnatning: Dermakot, hytter ved basecamp

Dag 13: Blomster og bjerge

Vi kører tilbage mod hovedvejen og Kundasang, hvor vi i Poring-området går på udkig efter blomstrende rafflesia. Rafflesia er verdens største blomst og kan blive op til en meter i diameter!

Vi spiser frokost et sted i området, og fortsætter så til vores lodge, hvorfra der i klart vejr er en utrolig udsigt til Kinabalu-bjerget. Ser vi det ikke om eftermiddagen, så måske om morgenen.

Måltider inkluderet: Helpension

Overnatning: [Kinabalu Pine Resort](#) (eller lignende)

Dag 14: Fugle i Kinabalu Park og afskedsmiddag

Tidlig morgen kører vi den korte tur til hovedkvarteret i Kinabalu Park. Vores mål er nogle af de mange fantastiske fugle, der findes i parken, herunder en række endemiske arter, såsom den Kastanje-hættede latterdrossel, Borneotræskaden, eller Kinabalu-trogenen.

Når det er blevet lyst, og fuglene trækker sig længere ind i skoven, kører vi tilbage til vores hotel og spiser morgenmad. Derefter tjekker vi ud og kører mod vores sidste destination, som er et lille resort ved stranden syd for hovedstaden Kota Kinabalu. Her vil der være tid til lidt afslapning, en tur i poolen, eller en gåtur på stranden, inden vi sammen siger farvel til hinanden over en fællesmiddag.

En fantastisk rejse dybt ind i Borneos fantastiske natur lakker mod enden. Fulde af oplevelser for livet går vi i seng med drømmen om, at naturen består til fremtidige generationer.

Måltider inkluderet: Helpension

Overnatning: [Langkah Syabas beach resort](#) (eller lignende)

PANORAMA TRAVEL

Dag 15: Hjemrejse

Vi har formiddagen til at slappe af og nyde vores hotel, måske en dukkert i poolen eller et sidste dyp i havet. Når vi har fået pakket sammen til hjemrejsen, tager vi til den internationale lufthavn i Kota Kinabalu. Måske kan vi lige nå at se en smule af byen på vejen. Først på eftermiddagen tjekker vi ind og flyver mod Danmark.

Måltider inkluderet: Morgenmad på hotellet og måltider på flyene

Dag 16: Hjemkomst

Vi ankommer til Kastrup om morgenen og en skøn naturrejse er slut.

Max. 15 deltagere!

Prisen inkluderer

- Fly København – Tawau/ Kota Kinabalu – København
- Hotelpakke STANDARD: Overnatning på nøje udvalgte hoteller og lodges i delt dobbeltværelse
- Morgenmad (kun) dag 2
- Halvpension dag 9
- Halvpension dag 3-8 og 10-14
- Al transport som beskrevet i program
- Alle entréer og udflugter som beskrevet i program
- Dansk rejseleder med stort kendskab til dyrelivet
- Engelsktalende lokalguide

Ikke inkluderet

- Afbestillings- og rejseforsikring
- Visse måltider
- Drikkevarer
- Drikkepenge til lokale guider og chauffører
- Evt. tillæg for eneværelse

Praktiske oplysninger

Passet skal være gyldigt 6 måneder efter hjemrejse.